

Kareda Vallaleht

Kareda - iidne ja uudne

KAREDA VALLA INFOLEHT nr 11 (246) November 2013

Hind 0,32 €

Ametisse astus uus vallavolikogu

Foto: Getter Klaas

Nüüdseks on suur valimiste aeg läbitud ja valitud on uus volikogu, kes rahvast esindama hakkab. Sel korral on naised ülekaalus: 5 naist ja 4 meest. Volikogu koosseisu kuuluvad: Janno Nau, Jaanus Tammiste, Ene Mikk, Lea Aas, Kaidi-Ly Vält, Tõnu Taal, Külli Majori, Anneli Piirsalu ja Leo Roosioja. Volikogu esimene istung toimus 29. oktoobril. Kohale oli tulnud peale valitute ka hulk uudishimulikke. Istungi juhatas sisse valla valimis komisjoni esimees Helju Plukk, kelle ülesandeks oli esimese päevapunktina läbi viia volikogu esimehe valimine. Esitati kaks kandidaati: Janno Nau valimisliidu Kodupaik Kareda poolt ja Külli Majori Eesti Keskerakonna poolt. Kandidaatidele anti võimalus ka enda seisukohti väljendada. Janno Nau tõi välja kõigi ühise mure, kooli püsijäämise. Külli Majori kõnes jäi kõlama EI Koerule, Keskerakond pooldab pigem Paidega liitumist. Esimeheks valiti Janno Nau kuue poolthäälega. Järgneva päevakorrapunkti, ase-

esimehe valimise juhatas juba sisse uus esimees Janno Nau. Kokku esitati kolm kandidaati: Lea Aas, Anneli Piirsalu ja Tõnu Taal. Aseesimehe kohale valiti viie poolt häälega Lea Aas. Viimase päevakorrapunktina oli vallavalitsuse tagasiastumine. Vallavalitsusse kuulusid Kulno Klein, Kristiina Krõnkvist, Andres Laukse ja Sirje Reinlo. Tagasiastumine võeti vastu ühehäälselt. Vallavalitsus kinkis kõigile valla vapiga kruusid, et kõigil oleks ikka meeles, millise valla heaks nad töötavad. Kuna valitud olid nii töötahet täis, otsustati uuesti kokku saada 5. novembril. Sel päeval oli päevakorras vallavanema valimine. Ettepanekuid tehti kaks - VL Kodupaik Kareda esitas kandidaadiks Kulno Kleini, teise ettepaneku tegi Keskerakond, kelle arvates oleks õiglane korraldada uus konkurss. Valituks osutus salajasel hääletusel Kulno Klein viie poolt häälega. Teise päevakorrapunktina oli vallavalitsuse liikmete arvu ja koosseisu kinnitamine, selleks tegi vallavanem

TÄNA LEHES

- **Ametisse astus uus vallavolikogu - lk 1**
- **Peetri Hariduse Seltsi raamatukogu - 100 - lk 2**
- **November rühmas „Suur Peeter“ - lk 3**
- **Maavillane päev Müüslaris - lk 5**

Kulno Klein ettepaneku vallavalitsuse liikmete arvaks määrata 5 ja liikmeteks Kulno Klein, Sirje Reinlo, Alo Joosepson, Getter Klaas ja Kristiina Krõnkvist. Koosseis kinnitati ühehäälselt. Kolmanda päevakorrapunktina oli revisjonikomisjoni moodustamine, see tekitas juba pingelisema õhkkonna. Kuna vaidlus läks tuliseks, otsustati see päevakorrapunkt edasi lükata. Tundus, et ei valita ühtegi komisjoni, ka pealtvaatajatel tekkis küsimusi ja tahtmine vahele segada, seega otsustati külalistel keelata küsimuste esitamine, kuna see ei lase volikogul tööd teha. Ka järgneva päevakorrapunkti, volikogu alaliste komisjonide moodustamine ning nende esimeeste ja aseesimeeste valimine arutamine ei sujunud, seega otsustati teha 10 minutiline paus, et kõik saaksid rahulikult rääkida ja arutada. Peale pikka arutelu ja vaidlusi otsustati siiski komisjonid moodustada.

Revisjonikomisjon

Külli Majori- esimees
Tõnu Taal- liige
Lea Aas- liige

Majandus- ja eelarvekomisjon

Jaanus Tammiste – esimees
Tõnu Taal- aseesimees

Haridus- ja kultuurikomisjon

Lea Aas- esimees
Külli Majori- aseesimees

Sotsiaalkomisjon

Ene Mikk- esimees
Kaidi-Ly Vält- aseesimees

Pereõde Pilvi Raudsepp

Foto: Erakogu

Paljud ehk ei teagi, et Kareda valla perearstil on abiks tööl ka pereõde Pilvi. Küsisimegi mida on Pilvi õppinud, kuidas jõudis Kareda valda ning millised on tema tööülesanded.

Alates selle aasta augusti keskpaigast olen tööl Kareda valla pereõena perearst Sirje Reinlo juures. 2013. aasta veebruaris lõpetasin Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õe erialal. Enne seda elasin ja õppisin Koerus. Pealinnas kestsid kõrgkooli õpingud 3,5

aastat ja selle aja jooksul sai selgeks, et soovin peale õpingute lõppu tulla tagasi kodukohta. Omandatud eriala pakub võimalust töötada nii maal kui linnas – tervishoiu teenust vajatakse igal pool. Varasemalt olen töötanud õpingute kõrvalt Põhja-Eesti Regionaalhaiglas registreeritud ja Kaarli Hambapolikliinikus hambaravi õena.

Pereõe roll esmatasandi arstiabis on kasvanud. Pereõed muutuvad järjest pädevamaks ja palju olukordi saab õde iseseisvalt lahendada. Alati on võimalus ka perearstiga konsulteerida. Tegelen imikute ja väikelaste profülaktiliste läbivaatusega ja vaktsineerimisega. Teostan erinevaid öendusprotseduure nagu näiteks veresuhkru ja vererõhu mõõtmine, EKG, kirurgiliste haavaniitude eemaldamine, haava hooldus, haiguste ennetamine läbi nõustamise ja muu, mis puudutab tervist. Minu vastuvõtu aeg on teisipäeval ja kolmapäeval kell 8-12. Astuge julgelt läbi, aitan teid rõõmuga.

Vallaleht

Maadlusuudised

3. novembril toimus Rakkes ülevabariigiline Nublust Nabiks õpilaste vanuseklassi 4. seeriavõistlus. Võistlustest osavõtt oli rohkearvulisem kui tavaliselt – kokku 115 poissi ja tüdrukut. Võistlused avas Rakke Gümnaasiumi kehalise kasvatuse õpetaja klassikalise kulturismi 2011. aasta pronksmedalivõitja Janar Rückenbergi. Osalejaid oli Tallinnast, Kohtla-Järvelt, Põlvast, Viljandist, Põltsamaalt, Lätist, Tapalt, Koerust, Türilt, Paidest, Järva-Jaanist ja Karedalt. Meie valda esindasid maadlusklubi Järvamaa Matimeeste nime all Brent Bürkland, Kaspar Talviste, Samuel Vilipöld, Erko Lilletai ja Rasmus Lilletai. Kaalukategooria 32kg oli omavanuste poiste tugevamaid kaalusid ja selles klassis võistelnud Brent, Samuel ja

Rasmus olid vastavalt 9., 10. ja 12. koht. Paremini läks kaalukategoorias 26 kg võistelnud Kaspar Talvistel, kes saavutas kahe võidu ja ühe kaotusega 3. koha, nagu ka Erko Lilletail, kes samuti kahe võidu ja ühe kaotusega oli kaaluklassis 53kg 3. kohal. Nublust Nabiks seeriavõistlus on maadluses omaloomne, kuna viiel võistlusel saavutatud võidupunktid liidetakse kokku ja 10 kõige paremat maadlejat autasustatakse rahalise preemiaga 50 eurot. Kümne parema hulka jõudmiseks on meie poistel vaja veel mõned aastad tugevalt harjutada. Järgmine 5. etapp toimub juba 16. novembril Põltsamaal.

Maadlustreener Taavi Tikerpalu

Foto: Taavi Tikerpalu

Peetri Hariduse Selts 100

Armas vallarahvas, olete kõik oodatud reedel, 6. detsembril algusega kl 14 Kareda Valla Raamatukogusse Peetri Hariduse Seltsi raamatukogu 100. sünniaastapäevale.

Kava:

kl 14.00 Kogunemine raamatukogusse
• väljapanek Kareda paikkonna raamatukogude ajaloost

• fuajees laste joonistuste näitus raamatukogu teemal

• laste isetehtud raamatute näitus

• laste raamatukoguteemaliste luuletuste ja esseede väljapanek

• all fuajees kasutatud raamatute laad

kl 14.10 Vallavanem Kulno Kleini avamissõnad

kl 14.15 Raamatukogu juhataja Helena Siiraja esitlus Kareda paikkonna raamatukogude ajaloost

kl 14.30 Laste lemmikraamatute tegelaste karneval, tegelaste tutvustused

kl 15.00 Laste joonistusvõistluse, isetehtud raamatute, luuletuste, eesvõistluse ja karnevalitegelaste

tublimatele auhindade jagamine, suuremate lugejate ja annetajate tänamine

kl 15.15 Jüri Henno ettekanne „Kreutzwaldi aeg ja Kalevipoeg“ (26. detsember on F.R. Kreutzwaldi

210. sünniaastapäev)

kl 16.15 Väike nukunäidend „Kuidas kilplased munadega turul käisid“

kl 16.30 – 18.00 Teelaud. Jüri Henno kitarrimäng ja laulud, ühislaulmine

JÄRVAMAA MUUSEUMI JÜULUPROGRAMM
"VILLASED JÕULUD"
 2.-13. DETSEMBER
 PROGRAMMIS SAAB TEADA KUST TULEB VILL
 JA MIDA PÕNEVAT SELLEST TEHA SAAB

KRAASIME KETRAINE MEISTERDAME MÄNGINE

JA VALMISTUNE ÜHESKOOS JÕULUDEKS

PILET 2 EUR

INFO JA GRUUPIDE REGISTREERIMINE TEL 38 51 867

www.pohemuseum.com

Peetri Hariduse Seltsi raamatukogu – 100

Ümbruskonna kultuurilise elu keskuseks ja organiseerijaks kujunes 1911.a. rajatud Peetri Hariduse Selts, mis asutati Kodasema kooli õpetaja Johannes Paalbergi, üliõpilase Karl Alfred Preisbergi ja edumeelsete talupoegade algatusel. Seltsi avakoosolek toimus 6.jaanuaril 1912.

Peetri Hariduse Seltsi peamiseks eesmärgiks oli emakeelse kooli asutamine, kuid see luba jäigi saamata. Üheks ülesandeks oli asutada oma raamatukogu. Eestimaa Rahvahariduse Seltsi 1912.a. Aastaraamatus on kirjas, et raamatukogu tegevusloa taotlemine ei kandnud vilja.

Mitmesugused kitsendused Tsaari-Venemaa seaduste poolt ei lasknud seltsidel raamatukogusid asutada. Kõige suuremaks takistuseks oli seadus, mis võrdsustas raamatukogu mitte kui kultuurhariduslikku asutust, vaid kui ärilist ettevõtet. Koolide raamatukogude asutamine oli märksa lihtsam, seetõttu olid paikkonna esimesed raamatukogud koolide juures. Inimesed töid ka ise kodudest raamatuid, ostsid neid ühiselt ja laenasid teineteiselt. Nii said alguse lugemisringid, millest hiljem arenesid raamatukogud. 1905.a. detsembris tühistati 1890.a. määrus rahvaraamatukogude kohta. Alates 1907.a. võisid raamatukogud soetada kõiki raamatuid, mis üldiste tsensuurimäärustega ei olnud keelatud. Endiseks jäi raamatukogu avamiskord, mille kohaselt loa andmine olenes täielikult kubernerist.

Peetri Hariduse Selts taotles mitu korda raamatukogu asutamise luba, see saadi alles 1913.a. 31.okt. Tööd alustas raamatukogu 1914.a. Raamatukogul ei olnud omaette ruume. Kui maailmasõja ajal suleti Ränga kõrts, üüris Peetri Haridusselts selle ruumid, asutas sinna teemaja, tellis 6 ajalehte ja sinna

Mesinikud peavad mesilad registreerima PRIA-s

Eesti mesinikud peavad mesilaste tervise huvides registreerima oma mesilad PRIA registris, leiti täna Põllumajandus-ministeeriumis toimunud esimesel mesinduse ümarlaul. Praegu pole enamik mesilaid registrisse kantud. Seaduse järgi on kõigil mesinikel kohustus registreerida oma mesilad Põllumajanduse ja Registreerimise Informatsiooni Ameti (PRIA) registris. Eestis on hinnanguliselt 6000 mesinikku, kuid PRIA registrisse on nende poolt kantud vaid 1800 mesilast. „See tähendab suurt probleemi tauditõrjel. Kui paljud mesilad pole kaardil, siis pole ka tõrje tõhus,“ ütles Põllumajandus-ministeeriumi põllumajanduse- ja maaelupoliitika asekancler Illar Lemetti. „Samuti pole põllumeestel võimalik mesinikke

viidi ka raamatukogu.

Veel 1919.a. asus raamatukogu ühe käsitöölise majas. Külatajaid käis kuni 10 versta kauguselt, kogu oli esialgu avatud ainult esmaspäeviti. Raamatuid laenutas ühiskondlikus korras algharidusega käsitööline. Raamatuid oli 1919.a. 160 köidetud ja 35 köitmata raamatut, samal aastal laenutati 180 raamatut, lugejate arv oli 35.

1925.a. kirjutas ajaleht „Järvamaa“, et Peetri Hariduse Seltsi raamatukogul puuduvad tarvilikud ruumid ja lugemisvara. 1932.a. asus raamatukogu Peetri koolimajja. 1936.a. oli Peetri Hariduse Seltsi raamatukogul 400 köidet raamatuid. 1940.a. Peetri Hariduse Seltsi raamatukogu likvideeriti, raamatud läksid üle Järva-Peetri Rahvaraamatukogu (hilisema nimetusega Peetri raamatukogu) fondi, seda tõestavad säilinud templitega raamatud. 1970-ndate aastate keskel korras-tati külanimetusi ja Peetri raamatukogu sai nimeks Ämbra Külaraamatukogu. Sellist nimetust kandis raamatukogu 1992.aastani, mil see nimetati ümber Kareda Valla Raamatukoguks.

Kareda paikkonnas kunagi tegutsenud 8 avaliku raamatukogu (Peetri Hariduse Seltsi raamatukogu, Viisu Rahvaraamatukogu seltsi raamatukogu, Vodja raamatukogu, Kareda valla avalik raamatukogu, Esna rahvaraamatukogu seltsi raamatukogu, Mütüsleri raamatukogu seltsi raamatukogu, Öötlä hariduse seltsi raamatukogu, Ammuta haridusseltsi raamatukogu) asemel on nüüd ainult üks – Kareda Valla Raamatukogu.

Peetri Hariduse Seltsi raamatukogu kultuuriajalooline tähtsus seisneb selles, et ta oli meie paikkonnas esimene eestikeelne avalik raamatukogu.

taimekaitsevahendite kasutamisest teavitada. Teiselt poolt on väga oluline, et mesinikele oleks kättesaadavad ka põllumeeste kontaktandmed. Ümarlaul arutati veel taimkaitsevahendite kasutamist põllumajanduses, PRIA registreerimise edasiarendamist parema infoliikumise tarvis ja Ameerika haudmemädaniku tõrjet mesilates. Ümarlaul osalesid Põllumajandus-ministeeriumi, Veterinaar- ja Toiduameti, Põllumajandusameti, Eesti Mesinike Liidu, Saaremaa Meetootjate Ühingu, Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu esindajad.

Teate edastas: Kristo Mäe, Põllumajandus-ministeerium, avalike suhete osakond, tel 625 6561 mob 5558 8166, kristo.mae@agri.ee

November rühmas „Suur Peeter“

Novembrikuus jätkasime õppeaasta teemast „Puust algab mets“ inspireeritult. Kuu esimesel nädalal õppisime tundma hiiepuid. Teine nädal oli täis jutte isadest, kasuisadest, onudest ja vanaisadest. Arutlesime isade tööde üle ja meie rühma laste isad oskavad kõik puutükist tore-daid asju välja võluda, olgu selleks võinuga, nõop, nukumaja või riiul. Nädala kuuendal päeval, laupäeval osalesid mitmed isad, ka emad, isadepäevale pühendatud talgutel. Suured tänud teile kõigile!

04. november külastas lasteaialapsi noorsoopolitseinik Airi Oja. Airi tuli, et rääkida lastele nende õigustest ja kohustus-test. Juttu tuli ka käitumisnormidest rühmakaaslastega, poes, külas. 06. novembril olid rühmas külas Koeru Päästekomando liikmed programmiga „Tean tulest“. Tuletati meelde ohutusreeglid, mida iga hoolas inimene peab järgima. Õues sai tutvuda tuletõrjeautoga. 06. novembril kogunes ka 23.oktoobri lastevanemate koosolekul moodustatud „Köögi tugigrupp“, kus lahati köögi ja toitlustamise praegust olukorda.

Kuu kolmas nädal lisas meie päevadesse eksootikat. Uurisime kõikvõimalikke pähkleid ja pähkclipuid. Mitmeid pähkleid saime ka ise maitsta, ühtlasi rääkisime pähkli kasulikkusest ja üldse tervislikest maiustustest. Saime teada, et lastele maitsevad väga porgandid, õunad, keedetud kartulid ja teraleib. Nii et olge ikka julged lastele tervislike maiuspalu pak-kuma!

Käimas on kuu neljas nädal ja rühmas toimuvad suured ettevalmistused 26. novembril toimuvaks maakondlikuks õppepäevaks lasteaiatõrjajatele. Meie õppepäeva teema on „Kodanikuks kasvamine läbi mängu“. Ootame lasteaeda 15 õpetajat, kellele toimub avatud tund eelmainitud teemal. Nagu juba ütles nimi, on tundi planeeritud palju mängulist tegevust, aga kindlasti räägime laste õigustest – kohustustest ja toimub käeline tegevus. Sellele järgneb majaga tutvumine ning päeva lõpetab ühine muljetering, kus erinevate lasteaedade esindajad tutvustavad teistele oma maja meetodeid antud teema käsitlemisel.

Veel loetud päevad ja saabub esimene advent. Lasteaiaõpetajatele ja lapsevanematele tulevad appi pākāpikud ning algab usin ettevalmistus jõuludeks. Ilusat ootamist meile kõigile!

Lasteaed on suletud 23. dets - 29. dets

November koolis

November tõi kaasa puhanud lapsed ja teise õppeveerandi. Teine veerand koolis on tuntud oma kiire möödumise ja tiheda tegutsemise poolest. Loodan väga, et nii lastel, õpetajatel kui lapsevanematel on jõudu ja jaksu ree peal püsida.

Novembri alguses tegid avalöögi 8. klassi õpilased (Helina Välb, Liina Kruusement, Tanel Treimann) maakondlikul ettevõtlusmängul „Tunne Järvamaa ettevõtjaid“. Esimeses voorus pidi vastama küsimustele, mis puudutasid nii Järvamaa ettevõteteid kui ettevõtlust laiemalt. Lapsi juhendas informaatikaõpetaja Alo Joosepson ja koostöös saavutati väga hea tulemus – 4. koht, 20 meeskonna seas. Mängu teine voor lõppeb 25. novembril ja kolmas toimub detsembri alguses. Teises voorus külastab meeskond kohalikku ettevõtet ning koostab selle kohta lühikese uurimustöö. Meie külastame Esnas asuvat ettevõtet „Mõtleva Tigu“ ning külastame Tallinnas poode, kus nende toodangut müüakse. Ettevõtte poolt võtab meid vastu Martin Bristol. Kolmas voor on Kuldvillaku laadne mälumäng Paide Kultuurikeskuses. Pöidlad pihku!

04. novembril külastas kooli Aravete noorsootöötaja Annika Rohi, kes tutvustas meie lastele organisatsiooni 4H. Ka meie koolis võib selle tegevuse käivitada, kuid on vaja väga kindlat ideed, mida see ettevõtmine võiks kanda.

06. novembril kogunesid noorkotkad. Koos juhendajatega (Urmas Täht, Taavi Tikerpalu) tutvuti noorkotka meelespeaga ja mängiti kabet – malet.

07. novembril toimus Peetri Kooli üldkoosolek. Päevakorras oli kokkuvõtte esimesest veerandist, ülevaade kooli arengu-

kavast, valiti hoolekogu liikmed, Kesk – Eesti Noortekeskuse teenused õpilastele ja nende vanematele. Hoolekokku valiti lasteaia laste esindajad: Martin Bristol, Leila Joosepson; õpilaste vanemate esindajad: Kristiina Krõnkvist, Külli Majori, Arvo Orlovski, Kaidi –Ly Välb; õpetajate esindajad: Kady Aas, Niina Raitmaa.

07.–08. novembril osales Estelle Tikerpalu Tervise Arengu Instituudi poolt korraldatud koolitusel „Õpilaste kaasamine“

09. novembril toimus isadepäevale pühendatud talgupäev. Talgulisi kogunes kokku 76, suured tänud kõigile osalejatele üheskoos ja eraldi.

Täname tehtud töö eest:

Marko ja Mattias Kõrgessaar; Janar ja Robin Kärner; Siim ja Kaspar Talviste; Tarvo, Klaus – Erik ja Kaisa - Lotka Krõnkvist; Alo ja Leila Joosepson, Taavi, Estelle, Abigail, Taavet, Elisabeth ja Jakob Tikerpalu; Martin, Hans – Matteus ja Sofia Bristol; Erko, Maret, Grete ja Mari Einmann; Kaldar ja Eve Suviste, Kertu ja Liisi Villemsaar; Kristjan, Marleen ja Karolin Kons; Arvo, Eve, Arvo, Ege ja Arli Orlovski; Tõnu Truska; Hillar ja Kirke Anton; Taavi ja Joonas Pappel, Kady Aas; Sven ja Laura - Liisa Toodre; Tarmo, Saamuel ja Daaniel Vilipõld; Vahur, Elsa Pauliine ja Janne Palu; Maris, Elis – Erika, Made Marleen Maasi; Kaidi – Ly, Helina ja Liisi Välb; Külli Majori, Urmas ja Urmo Dikker; Harjo ja Sten Egert Liivak; Jorma ja Brent Bürkland; Janno Nau, Uuve ja Hanna – May Vildersen; Kirke ja Kerle Koppel, Liina Kruusement. Aitäh ka kooli ja lasteaia personalile!

Talgupäeval sai tehtud palju tööd. Kui naispere peamiselt riisus, siis meespere

sai valmis järgmiste töödega: koolis parandati ohtralt kapiukski, mis nüüd kinni püsivad, algust sai tehtud aknalaudade remondiga, varuväljapääsu varikatuse sai toetatud, lasteaia toodi kooli lastele vahetusriiete hoidmiseks kapp, lasteaia sai nii üleval kui all rühmas keeratud kruvisid ja toksitud naelu, alla rühma said paika ka rulood, paigaldati püsioon, tehti pisitoid WCs (siinjuures tänud julgetele koolilastele, kes lisasid meie igavatele seintele värvi!), parandati uks. Õues said lasteaialapsed endale uued liivakasti ääred! Veelkord suur tänu kõigile osalejatele! Kokk Ille pakkus kõigile talgulistele suppi ja kringlit.

09. novembril käisid kodutütred üheskoos marti jooksmas.

14. novembril osalesid Klaus – Erik Krõnkvist, Abigail Tikerpalu, Liisi Välb, Erko Lilletai maakondlikul luulekonkursil „Midrimaa“. Lapsi juhendasid Niina Raitmaa, Tuuli Järva, Lea Tammiste. Eripreemia pälvis meie kooli lastest Abigail (juh Tuuli Järva).

19. novembril osales Helina Välb geograafiaolümpiaadil, kus jäi jagama 3 – 4 kohta. Väga tubli saavutus!

Lähenevate jõuludega seoses hakkavad Peetri Kooli lapsed taaskord müüma Unicefi heategevuslikke jõulukaarte. Võtkem nad siis lahkesti vastu ja osten neilt Unicefi jõulukaardi saate ka aidata abivajajaid lapsi. Helgete mõtetega jõulukuusse!

**Estelle Tikerpalu,
Peetri Kooli huvijuht**

Kilplased kutsuvad külla

Alates 10. detsembrist 2013 a. on Kilplaste Teemapargis Jõulumaa (jõulunäidend, elamusretk ja toitlustamine). Sobilik nii lastele kui täiskasvanutele.

Lühikokkuvõtte etenduse sisust :

Kilplased on Kalkunimaal Uppakallo külas elav arutult arukas rahvas. Iga asja oskavad nad ehtkilplasilikult keeruliseks ajada ja hoopis ootamatult ära lahendada. Kuna mehed enamasti nõukoja juures külaasju ajavad, peavad naised-lapsed kõigi koduste toimetustega toime saama. Ega see lihtne ole, aga virisemine pole õige kilplase viis. Tavatul tarmukat kilplaseloomust ja leidlike lahenduste leidmise geeni pärann

datakse põlvest põlve edasi. Kilplastemaa jõululoos näeme üht pesuehtsat kilplaseperet jõluettevalmistusi tegemas. Nagu kilplaste puhul ikka, muutuvad kõik lihtsad asjad keeruliseks: kuidas kuusepuu püsti püsib, mismoodi piprast kooki teha ja kust kingid kotti kukuvad. Lisaks kõigele on jõulu-eel kaduma läinud kilplasteküla olulisim varandus – tarkusekott, millest mõistuse otsasaamise korral abi ammutada. Nii on kilplase-ema, kilplasevanaema ja kolm kilplaselast jõluettevalmistustega kõvasti kimpus, kuni appi tõttab erakust naabronu Erearu, küla kuulsaim leiutaja. Nüüd pole leidlikel lahendustel ja lahendatel leitud

enam otsa ega äärt! Ja muidugi teevad kilplased kõike lauluga, et elul oleks ilu.

Laulavad ja mängivad:

Kilplase-ema – Anne Loho (ans. Anmatino)

leiutaja Erearu – Jürmo Jurtom (ans. Anmatino)

kilplasevanaema – Silvia Soro

kilplaselapsed - Artis Loho, Herta Soro, Marta Soro

Info ja ettetellimine :

50 444 27 või anmatino@anmatino.ee (gruppidele)

51 9142 82 või kilplased@kilplased.ee (üksikisikutele)

Maavillane päev Müsleris

Traditsioonilise Järvamaa käsitööpäeva korraldaja oli sellel aastal Kareda vald.

Käsitööpäeva teema oli seotud Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu poolt välja kuulutatud aasta-teemaga „Maavillane“. Üritus toimus 26. oktoobril 2013, mil samaaegselt toimusid ühisprojektina „Käsitöökojad üle maa“ erinevad õpitoad, meistrikojad, loengud üle Eestimaa.

MTÜ Saare Seltsi peremees Andres Laukse pakkus lahkelt ürituse jaoks käsitöökoja-näitusehalli ruume ja nii see üritus Müsleris teoks saigi.

Päeva tegid eriliseks Kareda valla kultuuripärlid, staažikad käsitööõpetajad Viivi Paimets ja Aino Laasi ning Järvamaa tuntud käsitöö tegijad Imbi Karu ja Anu Pink, kes oma teadmisi ja oskusi lahkelt huvilistele jagasid.

Anu Pink pidas huvitava loengu pärandtehnoloogiast ja Eesti vanast kudumiskultuurist. Loengu ilmestamiseks oli tal

kaasa võetud kotitais põnevaid esivanemate kindaid, sukki, millest vanemad lausa 19. sajandist, mida võis ainult kinastatud käega katsuda.

Viivi Paimets juhendas villase taaskasutuse töötuba, Aino Laasi kraasimist ja ketramist, Imbi Ka-ru õpetas viltima. Kel soovi oli, sai ise töötubades proovida kõike teha.

Näitusel olid ilusad Peetri kihelkonnamuustritega kindad, millel igal oma lugu, mille Viivi Paimets edasi jutustas. Kesk-Eesti Käsitööseltsi näitus-müügil ilutsesid taimedega värvitud lõn-gadest kindad-sokid, mantel, korvitais erinevate taimedega värvitud lõngakerasid ja Peetri kihelkonna seelikutriibuline põrandavaip.

Käsitöömeistrid pakkusid müüa ilusaid käsitööesemeid: kindaid, sokke, vaipu, ehteid, taimedega värvitud lõnga, märkmikke, keraamikat, töövahendeid jpm.

Kohalikud perenaised pakkusid külaliste-

le suppi, kodus küpsetatud leiba ja õuna-kooki.

Päeva lõpus tänati kõiki juhendajaid, toetajaid, korraldajaid. Järvamaa käsitööpäeval osales ca 60 inimest.

Järvamaa käsitööpäeva rändkott, mida Kareda valla poolt jäid ehtima tibatillukesed Peetri kihelkonna muustriga kootud kápikud, anti üle Paide linnale.

Lõpetuseks tahaks veelkord kiita ja tänada kõiki toetajaid: MTÜ Saare Seltsi, Rahvakul-tuuri Keskust, Kultuurkapitali Järvamaa ekspertgruppi, Järvamaa Omavalitsuste Liitu, Kareda Vallavalitsust; korraldajaid Ene Mikku, Viivi Paimetsa, Triin Pobbolit, Siiri Tammistet; Anu Pinki huvitava loengu eest; töötubade juhendajaid Viivi Paimetsa, Aino Laasit, Imbi Karu; kõiki müüjaid ja osalejaid. AITÄH!

Terje Kuusmann
käsitööpäeva
korraldamismeeskonna liige

Taaskasutus pakub huvi

Foto: Erakogu

Ei möödu päevagi ilma, et keegi ei mainiks vajadust midagi kohendada, kohaldada, taaskasutada või ümber töödelda. Piisab vaid kiigata ajalehte, lülitada sisse televiisor või raadio. Kõikjal kutsutakse raaskamist vähendama ja pöörama enam tähelepanu asjade taas kasutamise võimalusele.

Laupäeval, 16.novembril külastas Kareda vallast käsitööhuviliste seltskond Suure-Jaani käsitöökoda, kus võttis meid lahkelt vastu Liis Pihlik. Tema juhendamisel viisime end kurssi võimalustega, kuidas valmistada taaskasutatud vildist imelisi ja

isikupäraseid ehteid. Vilditud materjalideks olid kõikvõimalikud erinevad villased esemed: kampsunid, pleedid, sallid jne. Järvamaa juurtega kunstnik kinnitas meile, et taaskasutuses viltimiseks sobivad kõik villased riided, mida saab uhtumisel vildiseks muuta.

Viltimiseks saab kasutada ka villaheiet, kuid seda tuleb käte vahel töödelda, kuni valmib niinimetatud ehtetoorik. Seda saab viimistleda mitmel moel, sõltuvalt sellest, millist kaelaehet, prossi või kõrvarõngaid on valmistaja endale soovinud.

Viimistlemisel saab taas ka kasutada

nööpe, pärliterasid, puidust oksakesi. Üle tasub vaadata vanaemadest ehete karbi põhja jäänud esemed, sest just nendest sobib mõni tikkides kaunistamiseks.

Käsitööhuvilised veendusid väljasõidu järel, et taaskasutus on väga põnev ja võimalusterohke.

Toreda väljasõidu eest täname eestvedajat Hedit ning Siirit, kes meile lahkelt küüti pakkus.

Väljasõidus osaleja
Lea Aas

Isasid meenutades ja marte oodates

Fotod: Maie Itse

Rahvakalendri järgi on 10.novembril mardipäev. Isadepäeva tähistame aga novembri teisel pühapäeval. Tänavu langesid need kaks päeva kokku.

Et kõik Mardid võivad olla isad või saada isaks, tähistasimegi Müüslaris Saare Seltsi käsitöö- ja näitustehallis 09.novembril isade- ja mardipäeva ühise üritusena.

Alustasime õhtupoolikut isade ja esiisade meenutamise. Maie mõteterade vahele kuulasime lauluviise Urmo ettekandes. Õhtu edenedes kandusid mõtted Martidele. Päris ehtsad mardid koos mardima-mardiisa ja mardimemmega saabusid mardire-

gilauluga. Vanade mardikommete kohaselt töid nad meile vilja-, looma-, pere-, laste- ja veel palju muud õnne. Põrandale visati erinevaid viljaterasid, et ikka toitu jätkuks ega nälg kimbutama tuleks. Lahendasime mõistatusi, mängisime ja lõime tantsugi koos martidega. Kui mardid olid juba sooja saanud, kinnitasime veidi keha, et jõud ei raueks. Oli ju martidel veel pikk tee ees. Et tee väga kurnav poleks, poetasime veidi kosti ka neile kotti kaasa. Õhtu üllatuseks pidanuks olema soovide-mõtete laternate süütamine ja lendulaskmine, kuid paduvihm nurjas selle. Külalised

said aga laternad koju kaasa, et need kuiva ilmaga omakeskis taevasse lennutada.

Suur tänu kõigile, kes viitsisid paduvihmaga kodunt välja tulla. Eriti SUUR TÄNU martidele, kes võbeleva küünlatulukesega peale kohale tulid ja ligi pooltsadat ettevõtmisest osasaanud rõõmustasid.

Tänu ka peremehele, Andresele, kes lubas meil oma tares tähtpäevi tähistada ja seda täiesti tasuta.

Ettevõtmise puhuks üles pandud Maie Itse fotonäitus Eestimaa kaunitest hektedest looduses on aga veel mõnda aega käsitöökojas vaadata.

Lea Aas

Läbi Tähevärava uudised hingekuul

November on tuntud hingedeaja algusega, mis erinevates piirkondades kestis kuni jõuludeni. Nii oleme meegi tegelenud ühingu sisesele endassevaatamisega, et leida üles kitsaskohad ja mõelda tulevikusihte seades, kuidas ning mida paremini teha. Täpselt samamoodi on meie tegevused, mis on inimestele suunatud, olnud sel perioodil sügavama tunnetuse ja sisemise tarkuse avardumisega seotud.

Varasemates Vallalehtedes on juttu olnud, et osaleme Vaimse Tervise ja Heaolu Koalitsiooni (VATEK) tegevustes. 11. novembril allkirjastasid 26 ühingut VATEKI Seltsingulepingu. Seega kuulume ametlikult üle-eestilisse võrgustikku, et tegeleda vaimse tervise ja heaolu tagamisel või arendamisel professionaalsel tasemel ning teiste ühendustega samaväärselt.

Ühendus on olnud Järva Maavalitsusele partner projektis „Vigastuste vältimine Järva maakonnas“, mille ühe osana pakuti psühholoogilise nõustamise teenust traumatilise kogemuse üleelanud isikutele ja perekondadele. Peamine tähelepanu selle

teenuse raames oli suunatud väikelastega peredele. Meie ühenduse kaudu osutati nimetatud teenust ajavahemikul juuni-oktoober 37 perele 148 tunni ulatuses. Teenust toetas Eesti Haigekassa.

Sama projekti raames osalesime uurimusraporti koostamisel ”Eakate vigastusriskide väljaselgitamine Järvamaa kolmes piirkonnas”, mis on leitav www.labitahevarava.net. Kolme aasta jooksul on üksi elavate eakate vigastusriskid välja selgitatud Järvamaa 12-s omavalitsuses. Uuringutulemuste infoseminar toimus 20.novembril Paide Kultuurikeskuses.

Käimas on projekt „Reipaks ja Rõõmsaks!“, mille käigus on kõigil soovijatel, vaatamata eale või elukorraldusele võimalik saada vajaduse korral tasuta psühholoogilise nõustamise teenust. Soovi korral võta ühendust 53 402 705. Teenust toetab Sotsiaalministeerium läbi Hasartmängumaksu Nõukogu.

Oleme teinud koostööd Koeru Keskkooliga noorte karjäärinõustamise valdkonnas ning lapsevanematele suunatud koolituste

läbiviimisel.

Ajavahemikul 25.11-1.12 toimub üleriigiline Ühisnädal. Ühing on koostööpartneriks Järvamaa Arenduskeskusele, et viia läbi Ühisnädal Järvamaa koolides. Keskendutakse teemale ”Ettevõtlikuks nooreks läbi kodanikualgatuse”. Selleks ajaks on kõikidel Järvamaa koolidel võimalus kutsuda endale meelepäraseid ja lahedaid külalisesinejaid kodanikuühiskonna aktiivi seast. Oma nõusoleku noortega kohtumisteks on andnud sellised tuntud isikud nagu Arto Saar, Alo Aasma, Urmas Jõgi, Filipp Kruusvall, Maiko Keskküla, Andris Avamere, Ants Välimäe, Arlet Palmiste, Tiina Larven, Rainer Eidemiller, Tuve Kärner ja Kaidi-Ly Välb. Täiendavalt saad vaadata www.labitahevarava.net

Kui kellelgi vallakodanikest on huvi noorsootöö, vaimse tervise ja kodanikuhariduse teemade suhtes ning tahtmine astuda Läbi Tähevärava liikmeks, siis võta palun ühendust info@labitahevarava.net.

Margit Produvnov
Läbi Tähevärava juhatuse liige

Kallis Heategija!

Peagi on saabumas jõulu-aeg. Aeg, mil väärtustatakse heategusid, ühtehoidmist ja üksteisest hoolimist. Ette mõeldes saabuvale ajale, tekki vahva idee, kuidas liitsate vahenditega meie valla lasteaialastele rõõmu valmistada. Siinkohal kutse ka kõigile teile: kellel seisab kodus mõni vahva lasteraamat või puzzle, mis kapinurgal tolmuga kogub, ole hea ja too see Peetri lasteaeda. Nii suurte kui väikeste sõpradel on kindlasti väga hea meel mõne uue raamatu, puzzle või lauamängu üle, sest see, mis ühele on vana, on teisele uus! Kui Sul on midagi pakkuda, ole hea ja võta minuga privaatset ühendust!

Getter Klaas

EELK Järva-Peetri Püha Peetruse koguduse teated:

1.advent 1. detsember kell 11.30
Lastering kantseleis

2.advent 8.detsember kell 11.30
Lastering kantseleis

2.advent 8. detsember kell 12.00
Jumalateenistus armulauaga

2.advent 8.detsember kell 13.00
Koigi Kultuuriseltsi kontsert

3.advent 15.detsember kell 11.30
Lastering kantseleis

4.advent 22.detsember kell 11.30
Lastering kantseleis

4.advent 22.detsember kell 12.00
Jumalateenistus armulauaga

Jõululaupäev, 24.detsember kell 17.00
Jõuluõhtu Jumalateenistus
Kaasa teenib segakoor Petra

1. Jõulupüha 25.detsember kell 12.00
Jumalateenistus armulauaga

Vana-aasta õhtu, 31.detsember kell 17.00
Jumalateenistus armulauaga

Info +372 51 41 486 Jaanus Tammiste
E-post: jarva-peetri@eelk.ee
Koguduse kantselei asub Peetris, Välja 1-5

**PEETRI LASTEAIAS SAALIS
14.DETSEMBRIL KELL 12.00**

EAKATE JÕULUPIDU

Kavas: Koigi Kultuuriseltsi näitering esitab E.Vilde külajanti „Läbi unenägude mehele“, sõnavõttud, ühislaulmine, estraadikavad ja erinevad üllatused

TANTSUKS MÄNGIB ANSAMBEL MERVE

Kaetud kohvi- ja kringlilaud!

PILET ETTERREGISTREERIMISEL 3 €, KOHAPEAL 4 €.

Registreerida saab Kareda Vallavalitsuses või telefonil 384 9025 hiljemalt 6.detsembrini 2013.a.

REHVIVAHETUS PEETRIS

Sõiduautod 13"-14" 15"-16" 17"-"

4 rehvi täisvahetus (plekkvelg) 20,00 € 23,00 €

4 rehvi täisvahetus (valuvelg) 20,00 € 25,00 € 30,00 €

Täisvahetus sisaldab rehvide montaaži, tasakaalustust ja ratastevahetust.

Kaubikud ja maasturid kokkuleppel.

Rehvide utiliseerimine on hinna sees!

Vahetus ajad kokkuleppel.

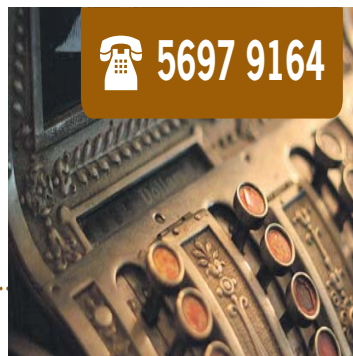
Info: 56992969, 53292430

**OSTAME KOKKU KÕIKI VANU
JA ANTIKSEID ESEMEID.**

Eesti VanaVara

**Pakume parimat hinda Eestis.
Vaheta oma vanad, seisma jäänud
esemed meie juures rahaks.
MAKSAME RAHA KOHE KÄTTE!**

☎ 5697 9164

Võta meiega ühendust!
Konsultatsioon TASUTA ja transport meie poolt.
Antiigi kokkuost on parim viis anda vanale, seisma jäänud varale uus elu.

info@eestivanavara.ee
www.eestivanavara.ee

Ostame kokku teie metsakinnistuid ja põllumaid.

Info: <http://xn--pllumaid-e4a>. Info ja hindamine meie poolt tasuta! pakume parimat hinda. Võta meiega ühendust 56081801

Sambla Juuli päjatusi

Nonii valimise om selleks korraks pöetu. Küll oli toda võitlust ja minna laskmist. Kes käis ikke küla korda, et hääli saada ja kes käis niisama õue pääl. Ets igaüts tea itse, millega hakkama sai.

Äga mu vanamees läks kohe päris hulluks kätt. Ta ju nüüd ka suur tegelinski. Kiitis mull, et tal omad sädused. Kui ta töölt koju tulb ja müts om paremal pool viltu, siis om ta hääs tujus. Äga kui mütsilotu olle vasakul viltu, siis olle ta tige kuid pull. Vat siis eit hoiä alt. Äga egas ma ka kadä olnu. Ma käratasi talle vastu, et vaata kui sa mchraasuke koju tulä ja mul põll ees olle ja tainarull käes, siis tea, et mul es olle sooja külma kuspole sinu müts viltu om.

Üts laupäiv ma töusi ghmatusega ülesse. Kuulasi ikke, et mis laksu need köögis käiva. Lätsi siis vaatama. Mchraas jooksis mööda kööki ringi ja ikke kiitis, et said mis tahtsid ja said mis tahtsid. Omal kärbspiits käes ja muudkui aga taob vastu seinä. Küll siia- küll sinna. Nähes aga mind ghmatab ennast soola-sambaks. Pika mõllemise pääl kiidab mull. Et on vast visa isane kärbes. Ma küsi, et kus sa tead, et isane. No kus ma siis es tea. Istub teine aga pealegi jälle mu õlleklaasi äärele ja muudkui naeratab mull.

Egas selle sügismasendusga olle midagist pääl hakata. Pakkisin kohvrid. Võtsin vanamehe krattipidi kaasa ja lätsime soojale maal. Ehk tulle tal sääli mõistus pähe tagasi.

Teitlillusat siijäämist. Illusat sügist. Küll see tali ka ütškord tulle. Egas tali taiva jää. Ehk aasta lõpus kohtumä viel

Ikke ja alati teit Juuli.

Raamatukogu uudised

Kareda raamatukogu tänab Sirje Edingut, Sirje Reinlot, Valdur Permansonit, Reet Selget, Olari Plansi, Paavo Kivine't jt., kes annetasid raamatukogule perioodikat ja raamatuid.

Hea Inimene !

Kui Sul on kodus lauanõusid, mis seisavad kasutuseta ning võtavad majapidamises ruumi, ole hea, too need Peetri Kooli lasteaeda ning anna oma panus laste elu rõõmsamaks muutmisel. Eriti on vaja teeklaase, puljongitasse, magustoidu pokaale.

Lisainfo Ülle Aas tel 386 4393

Peetri kooli lapsevanemad

*Alati otsida, leida ja anda,
sadade rõõme ja muresid kanda.
Jagada soojust ja tarkust ja valgust,
rajada tänasest hõmsesse algust,
tahtmata endale toekamat tulu.
Ise vaid piiskhaaval kullaseks kulud.*

*Õnnitleme õpetaja LEA TAMMISTE't
juubeli puhul*

Peetri kooli 1978.a. lõpetajad

AEROOBICA

Kareda Vallamaja all saalis.

Kolmapäeviti Kell: 18.00

Juhendaja Pille Raudsepp

Tule ise ja võta sõber kaasa !

Tartu mets
ostab
metsakinnistuid
Teeme teile parima pakkumise!
tel 5557 7007
www.tartumets.ee

 Metsakeskus.ee
Ostame kasvavat metsa ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 55 40 150